

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

Városi, megyei, a fejérmegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének

A lap ára
házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

30. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czim. endők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményekért díjak a „kiadó-hivatal”
Klökner Péter könyvkereskedésében vét. tnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petitsorért
10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Nézetek a póttanfolyam körül.

Minden intézkedés üdvös volta, annak végeredményében tűnik ki.

A kormány pár éven keresztül már gyakorlatba hozta a póttanfolyamokat, hogy a magát képezni óhajtó idősebb tanító is tért találjon a haladás elsajátítására. Ideálter és nem realiter véve a dolgot igen szépnek láthatjuk, és hozsánát kiáltunk a magas kormány ily szerű gondoskodásának.

De fájdalom az eredmény megközelítőleg sem olyan, mely a várt sikert pótolhatná a berendezés miatt. Vegyük a dolognak anyagi oldalát.

Hogy egy magasabb hivatás betöltését elvégezhessen, kell hogy minden gondolat, érzelm az azon egy dolgon függjön. Ha magamat tudományosan akarom képezni, úgy minden igyekezetemnek a tudomány szolgálatában kell lenni. E tételből kifolyólag állíthatjuk, hogy a póttan ily berendezéssel eredményt nem fog felmutatni.

Sokszor elmondott dolog sokféle jeremiáddal megírt igazság az, hogy a tanítók igen szegényül fizetettek, ez is sok fájdalmat okoz azon sáfárnak, ki a reá bizott talentumot híven kezeli, de mennyivel nagyobb lehet a kín, ha ezen kevés fizetését is családjától elvonva, kell elkölteni akkor, midőn jogosan megvárhatná, hogy őt jutalmazák. — Lehet-e nyugodt kedélyű, egy dologra irányzott gondolkodásu azon póttanfolyamot hallgató ur, ki arról gondolkodik, hogy elköltsen kevés conventióját miből vesz telre ruhát kis gyermekeinek, s élelmet családjának.

Nem folytatom tovább e fekete dolgot, hanem kimondom azon nézetemet, hogy a magas kormánynál tegyenek lépést a tanító-egyletek együttesen arra nézve, hogy a napidíjt 60 krról emeljék 1 ft. 50 krra. Nem valami fényes leend, de a melyből tisztességesen meg lehet élni.

Ha megyénkben fel lenne állítva a már két év óta vajudó tanító-egylet, ugy a kezdeményezés zászlóját kezébe vehetné, de minthogy ez nincs, nem marad egyéb hátra mint a fejérmegyei tanítótestületnek, — felekezeti különbség nélkül, — egy felhívását bocsátani közre a „Néptanítók lapjában,” hogy a legrövidebb idő alatt minden tanító-egylet, mely Magyarországon létezik, alázattal folyamodjék a magas cultusminiszteriumhoz a napidíjak felemeléséért. Hiszem, hogy kérésök kedvező választ nyerend.

Nézzük most már a szellemi részét.

Ugy tudom, hogy ezen póttanfolyamokon csakis pár studium adatik elő s van több oly tantárgy, mely nem tárgyalatik. Ez egyoldalú eredményt ad. Véleményem szerint mindegyik tantárgyat fel kell venni, s a póttanfolyam helyiségét nem változtatni, hanem legyen az egy helyben, hogy így is a tanítók részvétele megkönnyíthessék s ha egy évi folyamom nem végeznék be, jövőre hol elhagyták folytathassák.

Ily berendezés mellett nem porhintas lenne a póttanfolyam, hanem oly intézkedés, mely nem fél érett, hanem élvezhető gyümölcsöt érlel.

Itt a kormánynak nem szabad fukarnak lenni, mert ha áll az, hogy a porosz-francia háborút a porosz tanítók nyerték meg s övéké a győzelem bábérja, ép így áll az is, hogy a magyar — értve minden nemzetiséget ez alatt, mely a magyar államterületen lakik — tanítók vannak hivatva Magyarország megerősítésére, jövőjének biztosítására, er-

kölcsének nemesítésére, egyszóval a magyar nemzetnek magyar nemzetté tételére. Kezökben a drága kincs, melyből lehet szemétdombon heverő gyöngy, vagy királyok koronájában ragyogó igaz gyöngy.

Nézetemet azon óhajttással végzem, hogy az Isten adjon Magyarországnak sok lelkes és képzett tanítót. A nemzetnek pedig adjon oly érzelmét, mely méltányolni és elismerni tudja a tanítók fáradozásait.

Vasadi Balogh Lajos.

Válasz, kisedővodáink érdekében.

Érdekkel olvastam e lap 26. s 28. számában cikkező ur, habár kissé hosszúra nyult „pár szavait”, mert ügyünknek szüksége van az eszmék tisztázására, azt pedig csak úgy érhetjük el, ha mindenki nézeteit s tapasztalatait a nyilvánosság elé terjeszti megítélésre. — Üdvözlöm e téren cikkező urat, s csak azt óhajtom, hogy gyakorlati téren is minél több buzgalmat fejtsen ki. — Ha valakitől, a nevelőtől, nem sallangos phrasisokat, hanem tényeket várunk, s ha közlőnek egy évized mulva, vagy akár öt év alatt gyermekkerjtét megkedveltetni, irányában helyes voltáról bennünket meggyőzni sikerül; az elsők lesziünk, kik magasztalására szót emelendünk, — addig elégedjék meg azzal, hogy lépteit figyelemmel kísérjük, ítéletünkkel el nem hirtelkenedünk — harag s gyűlölet nélkül méltányos bírálatot részére biztosítunk.

Hanc veniam damus petimusque — hasonlót cikkező urtól is várunk más versenyző intézetek vezérloji ellenében. — Hiszen maga is — hogy saját szavaival éljek „kissé méltatlan eljárásnak tartja, ha ez, vagy amaz másoknak jóra törő munkálkodását elkeserítik, hogy saját eljárású módosítását mások elé helyezze, s nyíltan rosálja: hogy az alapnevelők nagy része mintha a féltékenység ördögétől üzentének a körökön kívül álló intézetek népszerűtlenségére törnek”.

Fájdalom, cikke egyéb tartalma éles ellentétben áll a nézettel. — Saját módszerének csálhatatlanságától áthatva, annak magasztalására mások felett annyira pálczát tör, hogy még gr. Brunswick Teréz felől, ki az alapnevelést nem csak hazánkban, de külföldön is honosította s népszerűvé tette, nem tud egyebet mondani, mint: hogy „törekvése nem is irányult egészen ferde nézeten!!!” s habár cikkező Székesfejérvárott oly alapnevelővel áll szemben, melynek ritka hivatottsággal bíró vezérloje az alapnevelést Székesfejérvárott megkedveltette, s lehetővé tette, hogy 17 hó alatt e városban három hasonlított alakult s virágzásnak indult, nem irtózik azt állítani, hogy a ki nem az ő módszere után indul, annál a semmit tevés átkos időszakába áll be, ha csak nem oly ügyes a nevelő, hogy a hészagot holmi bohókás tettek, nevelés-arczfintorgatások, Paprikás Jancsiskodás által betöltse!!!

Sokkal higgadtabb vagyok, mint sem hogy ily bántalmat hasonlított módon visszatorolhatnék, azonban biztosíthatom cikkezőt, hogy Székesfejérvár művelt közönsége már régen meghozta ítéletét az ott létező alapnevelők fölött s ha bár azok vezérlete más alapokon nyugszik, mint a melyek mellett cikkező buzgolkodik — az ítélet kedvezően esett ki — oly kedvezően, hogy az ott tapasztaltak folytán ma már egy negyedik s ötödik alapnevelde megnyitása forog kérdésben, s pedig nem közöltségen, hanem magán adakozás mellett — egyleti uton — „nevelés-arczfintorgatások s Paprikás Jancsiskodás mellett” — arról biztosítom cikkezőt, — közönségünk azon része, melynek filléreiből ez intézetek keletkeztek, soha sem buzgolkodott s nem fog buzgolkodni. — Anyit a cikkek azon részéről, mely a „Székesfejérvár” 26-dik számú lapjában megjelent. — Még egy kis oldalvá-

gást ejtvén e cikkben a szemléleti oktatás ellen is azt panaszolva, hogy vannak a nevelők között, kik a nevelés föladatává szeretik tenni az ügyes testmozdulatok, kecses hajlongások s táncz ügyes elsajátítását, azt állítván, hogy az intézetben a gyermek „öt hónapon át egyebet nem tesz, mint tánczolni tanul!” nem kis pathosszal hozzá tevén: „jól nevelni nem minden, különben ügyes és leleményes embernek van megadva”.

Ezen észrevételei már a gyakorlati kezeléshez tartoznak, s így együttesen válaszolok ezekre azokkal, miket cikkeknek e lap 28-ik számában közlött része tartalmaz.

A fölött, vajjon cikkező szerint is ügyes s leleményes embernek — ki más rendszernek hódol — van e megadva jól nevelni? — mások itélendnek — s részben már itéltek is, — annyi bizonyos, hogy az eddigi eredmény mellett nyilatkozik, különben azon elvekért, melyek egyleti uton fentartott intézetekben alkalmaztatnak, nem csak az intézet vezérloje, hanem az egylet igazgató tanácsa is vállal felelősséget, s így cikkeknek éle az ellen is van irányozva Emberek vagyunk, tévedhetünk, a jót szivesen fogadjuk el bár honnan jöjjen az, maiglaná test s lélek együtt nevelését tartjuk az alapnevelde feladatának, ezt a szemléleti oktatás, amaz testgyakorlat s táncz által véljük elérhetni. A test megedzését, a tüdő szerves s egészséges működését mozgás, nevezetesen a kellő fölvi-gyázat alatt gyakorolt táncz által inkább elérhetni véljük, mint a hosszas üldögélést igénylő, úgy nevezett Fröbel-féle játékok által, s ha bár gr. Brunswick Terézrel „soha sem mondjuk, hogy már czélnál vagyunk, mivel tudjuk, hogy a haladás útja végtelen, — nem kételkedünk: hogy ha Fröbel — ki 20 év óta már hideg földben porlik, ma föltámadna s egy helyesen vezérelt alapnevelédét betekintene, maga is beismerné, hogy az utolsó 20 év nem haladt el rajtunk eredmény nélkül.

Drucker József,

a székesfejérvári első belvárosi kisedővó-egylet tiszteletbeli elnöke.

Tudnivalók.

Damocles kardja.

A zsarnok uralkodók feje fölött örökösön függő veszély e jelképének története, idősb Diénes, Syracuse zsarnoka uralkodási idejére esik, Kr. e. 406—367. évekre, ki minden bizonynyal ez ideig a világ minden uralkodóit fölfülmulta zsarnokságban.

Dienes udvaronca Damocles, soha sem fogyott ki uralkodójának boldog élete dicséreséből; miért is egykor Dienes udvaronczával az ő boldog életét megizlletni kívánván, azt ajánlotta neki, hogy egy napon át foglalja el helyét és éljen az ő hatalmával kénye, kedve szerint.

Damocles beleegyezett az ajánlatba, minek folytán ebéd alatt is csakugyan elfoglalta uralkodója helyét annak kiválasztott asztalánál.

Evés közben Damocles véletlenül fölfelé tekintet és koponyája fölött rémülve pillantott meg egy éles, egyetlen szál lószőrön függő pallost. Az iszonytól elhalaványodva esdeklent most Dienesnek Damocles, hogy mentse meg őt rögtön ama boldog élettől, melyben minden pillanatban rettegni kell, nehogy azt élettével kelljen megfizetni.

Gordios csomó.

Ennek eredete az ókorba esik s az Gordios, parasztló lett phrygiai király nevét örököltette meg.

Amit egyszer Gordios szántott, egy sas igájára szállott és egész nap ülve maradt azon.

A földműves ebben nevezetes esemény jelét látta, miért is annak jelentőségét megtudandó Telmessosba indult, hol a jósktól meg akarta annak értelmét kérdezni.

Elérvén a város kapujához, ott egy igen szép hadjónnal találkozott, kihez csatlakozván, elbeszélte neki a vele történetet. A hajdon maga is jártas levén a jóslásban, az eseményt oda magyarázta, hogy az istenek Gordios különösen arra szemelték ki, hogy belőle egykor király legyen; annak bebizonyítására, hogy jóslatáról teljesen meg van győződve, nőül ajánlkozott Gordioshoz, a min ez szerfölött megörült.

Ez után nem sokára a phrygiaiak közt nagy forrongások törtek ki s a jósa azt tanácsolta a népnek, hogy a nyugtalanságok elnyomása végett válasszanak királyt, még pedig azon embert tegyék azzá, ki legelső lesz, ki kocsin megy Jupiter templomába.

Alig adták tudtul a követek a népnek a jósa parancsát, már egy embert láttak kocsin közeledni Jupiter templomához, ez pedig Gordios volt, és ki azonnal nagy ujongatás közt királyvá választatott.

Ezen esemény emlékéül Gordios, kocsiját Gordi umban, mint szent ereklyét kiállította, s annak igáját egy hárszissal oly erőre kötötte rudjához, hogy a jósa annak ígérte az Ázsia fölötti uralmat, ki ezen csomót föl fogja oldani.

Nagy Sándor macedoniai király ázsiai hadjárata alkalmával Gordiumba jutván, elment Jupiter templomába, hol Gordios kocsin állott, s miután nem tudta kézzel a csomót föloldani, hogy mégis megmutassa, hogy eleget tesz a jósdának, ekként Ázsia fölötti uralmát megalapítsa, kardjával keresztül szelte a csomót.

Ettől származott azután a „gordiosi csomó” és a „csomó szétszedése” szólásmod. — A „gordiosi csomó” bonyolodott ügyet, legyőzhetetlen nehézséget, — a csomót szétszélni pedig valamely nehéz ügynek erőszakkal legyőzését jelenti.

Danevirk. Ezen, az 1866-ik évi osztrák-porosz háborút megelőző, az említett két hatalmasság által közösen vitt schleswig-holsteini hadjárat alkalmával sokat emlegett erődíveny építése 939—985. évek közé esik II. Harald dán király uralmának idejébe.

Ez a keresztény hitnek országában terjesztése mellett, országának kül ellenség elleni megvédéséről sem feledkezett meg és országa határainak Németország felőli megvédése végett föld, kő és fából összerakott, majd nem az egész ország határvonalát övedző földsáncot építtetett.

A földsánc 30' magas volt, és Németország felől árokkal védve. E sánczozali közlekedéshez szolgáló egyetlen rés az által volt biztosítva, hogy előtte kívülről egy rövid sáncz vízárokkal, belőlről pedig egy háromszögletű sáncz volt készítve.

Későbbi időkben ezen erődíveny még akként lett megerősítve, hogy a földsáncz falakkal burkoltatott be. Sokáig daczolt ezen erődíveny az osztrák-porosz hadjárat alkalmával az egyesült nagy haderőnek, míg

végre bevétetett; de ezen hadjárat vetette meg alapját az 1866-ik évi porosz-osztrák és olasz-osztrák harcoknak, melyek kimenetele vonta maga után az 1869—1870-ki porosz-francia harcokat.

Levelezések.

Sz.-Fejérvár, július 22. 1872.

T. szerkesztő ur! Mint előre jelezve volt, a helybeli reform. népiskola növendékeinek nyári közvizsgájuk f. hó 21-én d. u. 2 órakor kezdődött a szülők és a tanúgy nagyszámu barátai előtt.

Bár az iskolában járó gyermekek száma a kézen forgott névjegyzék szerint 86 volt, mégis mintegy 55-en voltak csak jelen, melynek oka az, hogy a nagyobb polgár gyermekek mezei munkára alkalmaztatnak, melyért az illető szülők annyival is inkább megrovandók, mivel őket az iskola felügyelője a városi kapitány ur már megintette, hiszük tehát, hogy ezen megkezdett erélyes intézkedés nem fog abban hagyatni.

Örömmel hallgatta a közönség a kisdetek értelmes feleletét, és meglepő volt, midőn a közönség közül a történelem és természettanból tett több rendbeli kérdésekre minden hozzászólás nélkül jöttek a sikeres feleletek. Meglepő volt az is, hogy a tanító ur által a táblára írt mondatot, az alig 5—6 éves kezdő gyermekek kis táblájukra pár perc alatt a lehető szabályosan leírták. Az ütenyírás gyors és sikeres betanítása kiváló dicséretre válik Csapó Ödön tanító urnak.

A vizsga utóján többen szavaltak életkorukhoz alkalmazott verseket lehető szabályszerűséggel, ezek közt leginkább kitűnt Kiss Ernő 9 éves fiú, ki az „Ébresztőt” szavalt Bajzától, szavalás közbeni bátor magatartása, hangsúlyozása és taglajtése általános elismerést nyert a közönségtől. Ezen gyermekek ügyessége és szorgalma után itélve — szép jövőt ígérhetünk. Vizsga bevégeztével Boross Mihály kir. járásbíró ur és Végh Károly ügyvéd ur által adott jutalomdíjak osztalkat ki Tatay Imre lelkész ur által, az 1-sőre az előbb említett Kiss Ernő, a 2-ikra Pongrácz Anna érdemesített, és még többen nyertek kisebb jutalmakat.

Midőn a vizsga alkalmi ének és ima elzengése után 6 órafelé bevégeztetett, lelkész ur nagyon szépen tolmácsolá a szülők és hallgatóságnak az oktató tanító ur fáradszatos kitűnő szorgalma elismerését. Jövőre is kitartó szorgalmat ajánlunk. Egy hallgató.

Sz.-Mihály, július 16. 1872.

Szaporodásunk gátló okai.

Eléggy ismeretes az már előttünk, hogy fajunk igen kicsi arányban szaporodik. Társadalmunk e bajával már sokat foglalkozott a napi sajtó. Némelyek fajunkban gondolták a hibát rejteni; mások a hiányos táp-

lálkozást, — érteve a só drágaságát, — a katonai szolgálattal hibás rendezését, melyeken kormányunk már némileg segített — hozták fel okául. Nem tagadhatjuk, hogy ezen okok nagy mértékben gátolták elszaporodásunkat; azonban mi, kik a nép között élünk, s figyelve kisérjük a nép életét, még több más bajt veszünk észre, melyek szinte nagyban utját állják elszaporodásunknak.

Ezen bajok között megemlítjük először is azt, hogy honunkban nagyon kevés falusi község van, mely az állásra képesített, bábával volna ellátva. Mert igaz ugyan, hogy majd minden községben van bába; de az erre alkalmazott egyén nagyrésztben nem rendelkezik már az öt érteke mindegyikével; sokszor úgy találjuk, hogy csupán az ötödik értekevel bíró öregasszony van a fentebbi ténykedéssel megbízva. No de itt mégis csak van; de van olyan község a hol még ennyi sincs.

Ha iparkodunk minden tekintetben „unokáinknak” szabad egünk alatt jólétet szerezni, ne feledjük gyermekeink megmaradását biztosítani.

Lássuk el tehát közönségeinket állami költségen kiképezett bábakkal, mert ezek nemcsak a gyermek és anya életét képesek leendene (hanem minden esetben is) biztosítani, de nagy mértékben meggátolják számtalan kuruzsolások által, sokszor nem akarva, de még többször szántsándékkal eszközölt gyermek vagy anya megölését.

Ezen cikkemre okot adott a közel kilátásba helyezett községi rendezés, mely alkalommal úgy hiszem lehetne gondoskodni arról, hogyha nem is egészen diplomatikus bábával, de a szükséghez képest arra ép, alkalmas és megbízható becsületességű szülésznővel láttatnék el minden község.

Jövő alkalommal elmondandjuk az általunk észlelt okokat. Schaffer F., tanító.

Moór, július 25. 1872.

T. szerkesztő ur! Társadalmi életünk úgy anyagi, mint szellemi tekintetben egy idő óta élénk lendületet nyert, s minden kérdés nélkül elmondhatjuk, hogy haladunk!

Becsés lapja utolsó számában említve volt, hogy Moórott két takarékpénztár s egy kölcsönsegélyezőegylet van alakulóban, egyike a társulatoknak, a Moór vidéki takarékpénztár folyó hó 19-dikén tartá alakuló közgyűlést, melyen a részvényesek teljes számmal jelentek meg, s elnöknek közöshajjal Verner György, igazgatónak Turner Mihály, ügyvédnek Körössy Elek köztisztviselőben álló egyének választattak meg; a könyvvizető s pénztárnoki állomásra pedig pályázat hirdettetett.

A részvények, daczára, hogy eddigelé befizetve még semmi sem lett, már is 25—30 forint nyereség

hátrább, mint a teremtés bármely alkotása s rendeltetésének káprázatos, megfoghatatlan (mert isteni) jellege épen abban áll, hogy minél inkább fölemelkedik a szellemi világ szédületes magasságába, annál végtelenebbnek tűnik fel előtte a tér, melyet lelki hatalmával birtokába kell ejtenie, s annál csekélyebbnek az eredmény, melyet eddigelé elérnie sikerült. Érzzi, hogy ő is parányi csak a mindenségben, de hiszi, hogy a mindenség leginkább érte alkotott, hiszi, hogy a mindenségben ő egyesíti az egyedüli cél és eszköz fogalmát s parányisága érzetének ez adja meg azokat a szárnyakat, melyek nem ismernek tért, időt és távolságot s melyek segítségével egyedül ő képes felszállani a világot mindenható alkotójának közvetlen közelébe, de egyuttal csupán ő képes behatolni ama borzasztó mélységek sötétségébe is, hol — minden műveltségi képzelgés daczára — a tévedések és bűnök, az elfogultság és nyomor feneketlen örvénye napról-napra hánszor összecsap az áldozatok feje fölött!

És higgye meg nekem kedves barátom! hogy bármennyire át legyen is hatva valaki legnemesebb rendeltetésének magasos tudatától, bármint megtisztítsa is lelkét a mindennapiság, az állatiasság szennjétől, rendeltetését nem azzal tölti be, lelkébe nem azzal gyűjti össze az isteni hatalomnak mindenfelé szétszórt sugarait, ha merész elmével, lelki ittassággal ront be a csillagok országába s bámulatos föltűződéseivel megdöbbenésbe ejti talán a még fejlettebb utókor is: hanem azzal, ha mind azt a szellemi kincset, mit fáradszatosul összegyűjtött, szétszórja az emberiség javára, ha azzal a léggel, melyet a mythologia oly szépen példázva adott Prometheus kezébe, világot gyűjt milliók sötét hajlokában, s ha lelkének nincs nemesebb becsvágya, mint minél több társat nyerni meg ama fölséges törekvéseknek, melyek célja — bármint fogja fel s magyarázza valaki — nem más, mint az emberiség ezerszeres nyomorúságának megszüntetése.

Én nem emelek újlag vádakat a mai társadalom ellen, de ha megögezz ön velem kedves barátom a hivatást illetőleg, melyet én az emberiség elé állítottam, s ha velem együtt azt vallja ön is, hogy a társadalomnak nem lehet nagyobb, szebb, feladata, mint a hivatás betöltésének elősegítése; úgy mondja meg nekem, vajjon a társadalom betölti-e feladatát, mikor a nők millióinak a szellemi nyomorúságra százféle utat nyit, de az újjászülés templomához vezető ösvényt elzárja előttük?!

U.

(Folytatása következik.)

TÁRCZA.

A nőkérdés hazánkban.

— Levelek egy nőhöz. —

III.

Kedves barátom! — Mindenek előtt bocsásson meg nekem, ha belemélyedve fölveit tárgyamba, talán sokkal később fogok a tulajdonkép kitűzött célhoz érni, mint azt magam hittem s lehet, hogy ön is várta.

Ennek oka igen természetes, és épen azért egy pillanatra sem kétkedem, hogy bocsánatát még akkor is meg fogom nyerni látszólagos hosszadalmasságomért, ha mostani levelemben még mindig nem térek át hazai viszonyainkra, hanem megragadom újlag azt a fonalat, mely eddigi elmélkedéseim folyamán soha sem szűnt meg biztos kalauzom lenni s melynek terjedelmes volta határozottan arra mutat, hogy még mindig sok oly mondanivalóm van, melyet — már csak álláspontom kellő megvilágíthatása tekintetéből sem szeretnék elhallgatni.

De hát mondja meg kedves barátom! tehetek-e én arról, ha ama társadalmi kérdés, melynek fejtegetését megkezdtem, annál fontosabbnak tűnik fel előtem, minél mélyebben bocsátkozom annak elemzésébe? Tehetek-e én arról, hogy társadalmi viszonyaink sokszor félszegsége, kezdetleges volta, mondhatnám nyomorúsága annál sötétebb színben rajzolja le magát lelkem előtt, minél inkább igyekszem azokról a szomorú homályos fátyolt fellebbenteni? Tehetek-e én arról, ha lelkem egész melegével csüggyök minden oly eszmén, mely — még ha czélt tévesztett, ha a rajongás színével bíró is — csak oly tűzszlop gyanánt jár az emberiség igaz törekvései előtt, mint a minő a bibliai népet vezérelte a végtelen puszták éjjelében?!

Eme kiolthatlan ösztön, eme törhetlen igyekvés az emberi rendeltetés szövevényes, de soha sem kővetkezeten útján mentsen ki ön előtt, mikor visszatérek ama tételek tisztább megvilágításához, melyeket előbbi levelemben lehető tüzetességgel igyekeztem elodázhatlan teendőink színvonalára emelni.

Miután mindig az a cél lebegett szemem előtt, hogy még a legelvontabb okoskodások közepette is

megmenthessem magamat az unalmasságtól: csak nagyon vázlatosan kíséreltem meg legközelebbi alkalommal annak bizonyítgatását, mire különben a legheylesebb indokolást mindenki saját lelkében is föllelheti, hogy a társadalom mindig égbekiáltó jogtalanságot követ el, mikor bármely tagjának törekvései elé, mely törekvések pedig sem a világegyetem előrehaladásával, sem a társadalom vagy az állam különböző alakban nyilvánuló tökéletesbülésével nem ellenkeznek, csaknem szántsándékos akadályokat gördít s mikor magától az emberiség legközvetlenebb s a szó legszorosabb értelmében természetes hivatásából talán nem épen siker nélkül igyekeztem kimutatni azt, hogy a nőnek anyagi és szellemi fejlődés tekintetében való elnyomtatása (mert másnak valósággal nem nevezhetem) épen oly természetellenes, mint jogtalan: ugyanakkor egyuttal számítottam arra, hogy amaz utógondolatok és következtetések, melyek az ilyenü eszmecserék alkalmával mintegy maguktól merülnek fel a lélek nyugtalankodó mélyének hullámaiból, önnél is ki fogják egészíteni azt, mit én talán a hosszadalmasságot akarva kerülni szándékosan, vagy épen tehetségeim korlátoltsága következtében fölemlíteni elmulasztottam.

De — bármelyik legyen is a kettő közül mulasztásom oka — van még egy körülmény, — mit anélkül nem mellőzhetnék, hogy magam is — daczára a bennem is meglevő önszeretnek — nagyon hiányosnak ne tartsam eszmélkedéseimet.

Ez az okszerűség kérdése. Én úgy vagyok meggyőződve, s velem együtt minden józan gondolkodású fő, hogy az emberiségnek úgy, mint az egyes embernek összes cselekményei egy oly eltagadhatlan jellemző tulajdonság kíséretében jelentkeznek, mely — ne keressük honnét származott belénk — öntudatunk első felvillanásakor már teljes nagyságában mutatkozik, mely minden irányu küzdelmeink elválhatlan társa marad s mely semmi egyéb, mint amaz ösztönöszertü törekvés, melynek fogva — természetesen a körülmények által megszábot körben — mindent felhasználni akarunk, mivel akár saját szűkebb érdekeinkből folyó, akár magasabb, hogy úgy mondjam: rendeltetészerű céljaink ezerféle útját egyengethetjük. A növény gyökérleibával a földbe kapaszkodik, virágarczával az éltető nap felé fordul s ezerlevelű karjaival átöleli azt a kis léggömb, mely mint szükséges és jogos rész őt a végtelen mindenségből megilleti. Az ember, ki a bölcseszek szerint őn czél (mit én úgy módosítok, hogy magában véve a legnemesebb czél és legnemesebb eszköz) nem maradhat

mellett kerestnek, s miután e társulatnál városunk s vidéke közönségének nagy része már érdekelve van, alig hisszük, hogy néhány idegen vállalkozó által megpendített II-ik takarékpénztár létesülni fog.

800 betétre alakítandó segély-egyletünk alapszabályai is már fölterjesztettek a miniszteriumhoz.

Dalárdánk legközelebb újra életelt adott magáról, a mennyiben folyó hó 21-én Bodaikra kirándulást rendezett s a szép számmal egybegyűlt vendégek jelenlétében közmegelegedésre énekelt jó kedvvel, mit éj félig tartó tánc követett.

Egyleteinkről írva, lehetetlen őszinte köszönetünket s hálánkat ki nem fejezni Grossinger István szolgabíró urnak, ki társadalmunk éltető szellemeként mindenütt első volt, a hol tenni lehetett s a hol tenni kellett. Adjon Isten sok ily derék honfit a hazának!

S. K.

Törvényszéki tárgyalási terem.

A székesfejérvári e. f. kir. törvényszéknek 1872. évi augusztus hó 2. napján reggeli 9 óraker tartandó nyilvános ülésében következő telekkönyvi ügyek fognak előadatni, u. m.:

Előadó Zsombory Ede kir. tszéki bíró.

319/tk. 868. Kenessey Apollonia férjezett Dienes Dánielné veszpréme győi pápai lakos felperesnek, ugy beavatkozott társa Kenessey Rudolfnak tulajdoni igénykeresete, Végh Károly alperes mint Braun Ignác engedményese s így Kenessey Elek ellen végrehajtható felperes ellen.

329/tk. 872. Özv. gróf Batthyányi Lajosné szül. gróf Zichy Antónia felperesnek — Hecht Sámuel mint néhai Eisenstein Józsefné jogutóda s így alperes elleni zálogjogkötései keresete.

330/tk. 872. Özv. Kosaras Istvánné szül. Lédeczi Erzsébet felperesnek, özv. Kovács Mihályné szül. Göbölös Éva — ugy id. Kovács József — János — István s kiskoru ifj. József és György mint időközben elhunyt Göbölös Éva örökösei s így alperesek elleni telekkönyvi tulajdoni jog című kiegészítése végett — a pesti királyi tábla 15824/p. 71. számú végzése folytán újabban tárgyalat keresete.

Előadó Mészöly Lőrincz kir. tszéki bíró.

222/tk. 871. Hirschfeld Adolfnak, J. István elleni birtokarány megállapítási keresete.

Kiadta: **Ofner Ignác**, h. tszéki kiadó.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a tanító urakat, hogy a tornászati tanfolyam Sz.-Fejérvárott, f. é. augusztus 5-én veendő kezdetét.

E tanfolyamba résztvenni kívánók kéretnek, hogy a fentkített napon e tanfolyam igazgatójánál, vagy t. Say Rudolf urnál jelentkezzenek. Tabajd, jul. 24. 1872.

Kolossváry Miklós, kir. tanf.

Vegyések.

MEGHÍVÁS. A lövész-egylet, kereskedelmi ifjak önképző köre és dalárdájának t. tagjait és az ezek által bevezetendő vendégeket van szerencsém a keresk. ifjak önképző köre által folyó hó 28-án a lövölde helyiségében rendezendő dalestélyre tisztelettel meghívni. — **Say Rudolf**, elnök.

A helybeli főreátnodában f. é. július 28-án vasárnap a tanulók összes rajzai közszemlére tétetnek ki, hogy közönségünk meggyőződést szerezhessen az ez irányban történt előmenetelről. Kérjük ügybarátainkat, szerencsétlenségük e kiállítást minél számosabban látogatásukkal. 31. é. d. e. 9 óraker fognak a bizonyítványok és jutalmak kiosztatni, mely ünnepélyen mindenki szivesen láttatik. **Mendlik Alajos**, id. igazg.

Kérelem. Azon t. testületeket, honleányokat és hazafiakat, kiknek kezei közt a honvédmeházat illető aláírási ívek vannak, melegen fölkerem, sziveskedjenek ez iveket, ha bármi csekély is azoknak tartalma, hozzám (Pestre, 2. nyul-utca 2. szám) lehető gyorsan beküldeni. A menházépülete maholnap készen lévén, át fog adatni magasztos rendeltetésének és így szükséges, hogy magunkat a már eddig alájegyzett összeg és netalán további teendők iránt tájékozhatjuk. Vidacs János, a honvédmeház bizottságának elnöke.

A dalestélyvel összekötött táncvígálm, mely e hó 28-án tartatik a lövészkerthelyiségekben 5 óraker veendő kezdetét. Ugyanis: délután 1/2 óraker rendkívüli lövöldözéssel s továbbá a lövész-egylet mulatságrendező bizottsága által 6 óraker igen csinos tárgyakból összeállított tombola fog rendeztetni, mely után a kereskedelmi ifjak dalárdája a következő 3 darabot fogja énekelni: „A kápolna“ Kreutzertől, „Sikolt rikolt a sarkantyú“ Zimaytól, végre egy „Bordalt.“ A dalok elvégzése után a tánc veendő kezdetét.

Haladunk. Mint értesültünk a legközelebbi városi közgyűlésen tárgyalatni fog azon kapitányi jelentés, mely az összes városi lakosság nevének, lak-

helyének rendőri nyilvántartását célozza, s ezt megelőzőleg a házak újbóli számozását s a névtelen utcák elnevezését is kérni fogja a közgyűléstől elrendelgetni.

Mult számunk újdonsági rovatában, „több lapok után“ átvett azon hírünk, hogy Schwarz Gyula eljegyezte Lónyai G. leányát — nem való.

Ipartársulat-alakulás. A fejérmegyei sármelléki patakmonár czéhtestület f. évi május hó 20-án tartott közgyűlési határozat folytán ipartársulattá leendő alakulását elhatározta, és alapszabályait jóváhagyás végett a m. k. földművelés, ipar és kereskedelmi ministeriumhoz felterjesztette. Az ünnepélyes alakulásra a közgyűlési meghívást s annak tárgyait közölni fogjuk.

Lövölde. A folyó hó 21-én tartott lövöldözés alkalmával fegyverrel az 1-ső díjat nyerte Deutsch Lipót szeg, a 2-at Simli János 4-es, a 3-at Ámon Peregrinnek Simli János 4-es, a 4-et Deutch D. A. 4-es, az 5-öt Walch Károly 4-es, a 6-at Linzer Sándor 4-es lövéssel. Pisztolyyal az 1-ső díjat nyerte ifjabb Felmayr István szeg, a 2-at Simli János szeg, a 3-at Endl József 4-es lövéssel.

Városunk iparosai nehezen bírnak kibontakozni régi czéhrendszerükből, noha a törvények értelme szerint itt volna az ideje a határozott megállapodásnak. A városi kapitány, hogy lendületet adjon az ipartársulatok ügyének, e hó 14-én összehívta az összes czéhek előljáróit, s megismertette velük az ipartársulatok czélját. A megjelent czéhelőljárók e hó 26-ára ígérték bejelenteni, mely iparágak óhajtanak ipartársulattá egyesülni, s a városi kapitány — noha a teendő halmaza miatt ideje nagyon igénybe van véve — ajánkozott mégis minden egyes jelentkező ipartársulat részére, üzleti viszonyaikra való tekintettel alapszabálytervezetet kidolgozni.

Szerelmi tragoedia. Pozsonyban 3 fiatal ember egy hölgybe volt szerelmes, s mivel az illető hölgy a napokban mással váltott jegyét, mind a hárman összebeszéltek s felöltözve feketébe, pipaszó mellett töltött pisztollyal mentek az általuk szeretett hölgy családjának kertjében, s a nyaraló mellett miud a hárman pisztollyövessel véget vetettek életüknek.

Mire jó a por. Azok, kik ide és enyhe lég után vágyakodva felkeresik esténként sétatereinket, kénytelenek a por ellen, — mely egész felhő alakjában körülveszi őket — panaszkodni; a tüdő és szembetegek bajuk főokának tartják, az újságírók folyton bajlódhatnak a sétaterek, hanem az utcák porával is, mely a legkisebb szellő keletkezése által kíméletlenül beborítja az embert. Ekkép a por eddig csak a megvetés és harag tárgya volt, mignem korunkban támadtak természetudósok, kik a port úgy tüntetik föl, mint a természet egyik legnagyobb jótéteményét, mint világgosságunk szülőjét. E tudósok egyike dr. Ule Halleban, ki nevezetes dolgokat ír a porról. Hogy az állati és növényélet terjesztésében nagy érdemei vannak, azt már tudtuk. Az is tudva van, hogy finom porszerű rohadványok nélkül nem eshetnék meg a bor, sör és kenyér erjedése. Sokkal újabb az, mire Tyndall angol természettudós buvárlatai vezettek, midőn a gázok szétbontását fény által próbálgatta s vette észre, hogy a pompás színekben ragyogó, felhőszerű képződméseket nem lehet megtisztítani a behatólag finom porelemekről, melyeket csak szeszlámpa lángja által tudott elégetni, a miből nyilván való, hogy a légben lebegő poranyag elégethető s ekkép organicus természetű bir. De midőn elégette a légköri port, egyszersmind a lég és gáznemű testek is rögtön homályosakká, feketékké lettek, bármily belterjes fényt vetett is rájuk. Tehát ha a lég ment volna minden portól, nem lenne egyéb, mint fekete világtér. Tehát dr. Ule szerint, — a piszkos por nélkül semmi szépet és jót nem látnánk a földön.

A tanítók tornászati tanfolyama városunkban, jövő hó 5-én veendő kezdetét.

Figyelmeztetés a szülőkhez. Több főgymnasiumi tanuló jelentette magát részint kiadó-hivatalunk, részint szerkesztőségünknek azon ajánlattal, hogy a szünet idején tartama alatt, helyben vagy vidéken szivesen vállalkoznának gyermekek mellé tanítóul; figyelmeztetjük tehát azokat, kiknek tanító, vagy nevelőre szükségük van, hogy legyenek szivesek hozzáink fordulni.

A koresmák engedély nélküli nyitása után egyéb üzletekre is kiterjesztette rendőrségünk a figyelmét, s úgy halljuk, hogy a kutatás rendre megy minden iparágban. Az eredmény már eddig is azt mutatja föl, hogy a szatócsok egyharmada nem bir hatósági üzletengedéllyel, sőt a nagyobb kereskedők közül is találkozik néhány, kiknek jogosultságuk hiányzik.

Szakálos és bajszos hölgy. A pesti kapitányságnál egy francia születésű, szép sugar termetű, teljesen kifejlett nő jelentkezett — engedélyt kérve, hogy magát a közönségnek bemutathassa. A 26 éves nőnek pompás és — a mi e szédelgős világban nagyon figyelemre méltó — természetesen nőtt sűrű bajusza és szakála van, melyért sok csupaszképi, bajszatlan ember méltán irigykedhetik. A nő arczát sűrű fátyl fedti s a szakála fekete szövettel van letakarva. Majd tán eljő mi hozzáink is, noha irigyei a mi férfaink közt is találkoznak.

Furesa találékonyaság. E. I. vasuti fűtő, Papp Lajos esongrádi uradalmi ispán ur kocsjáról egy 21 frt és 3 pár cipőt tartalmazó börtáskát lelopott, azonban midőn sejté, hogy a rendőrség által gyanu alá vétetik s egy rendbízott által elfogatni céloztatik, ép

azon pillanatban, midőn a rendbízott öt megpillant. gőzmozdonyon, dobta a táskát a tűzbe s takarta a parázsszal, azonban a tűz a bört igen, de a táská belső részét nem emésztette föl, s így a tartalom elő került a parázsból, a midőn E. I. töredelmesen be is vallá tolvajságát.

A sóstói vadászat jövő csütörtökön, vagyis augusztus 1-én veendő kezdetét; az érdekeltség már eleve is oly nagy, hogy a helyek nagyobb részét már elkelték, s így sok lesz a vadász; mint mondják: vad is van elég — baklövés pedig még több leendő.

Az ugynevezett stráfkocsinak régebb időben a városi kapitányság által meg volt tiltva, hogy nem szabad a keskeny és mégis élénk közlekedési vonalon — a kaszárnya-utczán járni; azonban ezen helyes intézkedés, a jelenben megszüntnek látszik, mivel naponta látjuk a terhesen megrakodott s a lehető legsezelebbre kiterjesztett kocsit a keskeny uton haladni, a járó-kelők folytonos ijesztésére és a közlekedés meggátolására, kérjük a korábbi intézkedést életbe léptetni.

A székesfejérvár-gráeci vasutvonal Fejérvártól Veszprémig terjedő részének hivatalos megvizsgálása augusztus hó 1-én fog megtörténni, augusztus 3-kán pedig, vagy ezután következő közeli napok egyikén a forgalomnak átadatni fog.

Irodalom. Ismét egy érdekes regény hagyta el a sajtót, melynek címe: „A rejtélyes örökség“ írta Ponson du Terrail, fordította Mártony Frigyes. Az érdekes regény 4 kötetből áll, kapható és megrendelhető lapunk kiadó-hivatalánál is. Ára: 4 frt.

Repülő-gép. Párisban rövid idő mulva egy Ducar nevű egyén fogja magát bemutatni, ki repülő-gépet talált föl. Készüléke légszesszel telt tömlőből áll, melyet testéhez köt, és négy selyem szárnyból képez, lábra. Párisi lapok szerint Montrealban tett kísérlete jól sikerült és a fölhalál 100 meternyi magasságban repült el a város felett. Párisból a világnak indul találmányát bemutatandó.

A városi pénztárt 1380 frttal gyarapíták. azon korcsmárosok, kik engedély nélkül nyitván üzletet, az üzleti díjt a kapitányság intézkedése folytán most fizetik be.

A kecskeméti kézmű- és ipar-kiállítás rendező bizottsága tudatja, hogy a bejelentési határidőt, mely e hó 20-ra volt kitűzve, aug. 10-ig meghosszabbította.

A hőség Indiában ez évben szokatlanul nagy. Gunapan környékén a források kiszáradtak, az állatok egyre vesznek, s az embereknek gyakran mértéktelket kell menni egy korsó vizért. A napszúrásnak már több emberélet esett áldozatul.

A jelen év Európában, — párisi észleletek szerint — a szárad legnedvesebb esztendeje.

A balaton-fürdői névsor 8-dik száma szerint e hó 15-ig 1060-ra ment a fürdő-vendégek száma.

A rózsás-szigeti kert fürdőtava vizének állottsága ellen többen panaszkodtak, — mivel a szabadbani fürdőre, csak ez az egyetlen hely a nagy közönség számára, egészségi szempontból nagyon kívánatos, hogy a hatóság némileg reá is kiterjeszse figyelmét.

Megjelent új könyvek. Petrik Géza egyházi könyvtárának III-ik kötete e napokban került ki sajtó alól, tartalmazza dr. Schwarz Károly, adalékok a legújabb theologia történetéhez című munkáját Kovács Albert pesti ref. th. tanár által fordítva, ára a csinos kiállítás munkának 5 frt. — Bartók. Népszerű egyházi beszédek, ára 1 frt 40 kr. — Megszereshetők Klökner Péter könyvkereskedésében.

Új zenemű jelent meg ifj. Csáthy Károly kiadásában Maróczy Jánostól „Dalbokrétá“ cím alatt, mely tartalmazza: Erdő, erdő, sűrű erdő, Tisza partján selyem kendő s Nem eszem én más kenyerét, három eredeti magyar dalt énekre zongora kísérettel, ára 60 kr. Kapható kiadó-hivatalunknál.

Szerkesztői üzenetek.

V. B. I. úrnak Gyuró. Nem rajtunk mult, — különben is a jó soha sem késő.

Sz. I. úrnak Czece. Később reá fog kerülni a sor.

A m. mérnök- és építészeti-egyletnek Pest. Kivonatilag közölni fogjuk.

Gabona-ár.

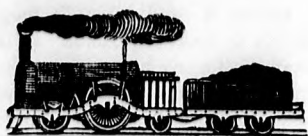
Julius 27-én. A. Ausztr. mérő. Tiszta buza 5.50, 5.60, 5.80. — Kétszeres 3.50, 3.60, 3.70. — Rozs 3.10, 3.20, 3.30. — Árpa 2.10, 2.20, 2.30. — Zab 1.65, 1.70, 1.80. — Kukoricza 3.20, 3.30, 3.40.

Liszt-árak Mészáros K. és fiai

(péthi malmukból).

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
frt. kr.	15.—	14.50	14.—	13.50	12.90	11.50	9.50	9.—	8.30	6.70

Bécsi súly „zsák ingyen.“

Vasuti menetrend.

Székesfehérvárról Uj-Szöny-felé indul d. e. 10 óra 18 perczkor, éjjel 12 óra 9 perczkor.
 „ Pragerhof-felé indul d. e. 9 óra 27 perczkor, éjjel 12 óra 9 perczkor.
 „ Kanizsa-felé a vegyes vonat indul d. u. 2 óra 33 perczkor.
 „ Buda-felé indul reggeli 3 óra 58 perczkor, d. u. 6 óra 17 perczkor.
 „ Buda-felé indul a vegyes vonat 1 óra 19 perczkor.

Felelős szerkesztő: **Dieterich Szilárd.**

Nyilt tér.

Egy mindennemű házas dologban jártas nő, akár mint kulcsárnő, akár mint gazdaszony óhajtaná egy nagyobb házban alkalmazást nyerni. — Bővebb felvilágosítást adnak

Baumann és Czechmeister urak.

Egy fűszerkereskedéshez legjobb karban lévő állványok minden felszereléssel jutányos áron eladó. Bővebb tudósítást ad Pinkas Zsigmond ur fűszerkereskedése Fellner-féle ház, nádor-utca.

Egyedüli főraktár
 valódi amerikai varrógépekből

Wheeler és Wilson, ifj. Howe Elias, Anger, Aetna, Grower és Backer stb. gyáraikból.

5 évi jótállás, ingyen oktatással létezik

Schlesinger L., és társánál,
 Székesfehérvárott, nádor-utca saját ház.

Klökner Péter könyvkereskedésében egy 3 reál vagy latin osztályt végzett tanuló felvétetik.

Hirdetések.

Italmérési haszonbér.

Vaál mezővárosban, hol kir. járásbiróság is székel, és katonai állandó lovaskaszárnya létesült, az italmérési jog haszonbérbe adatik, és ugyan:

A nagyvendégfogadó 1873-iki apr. 24-től fogva több évekre, — bor-, sörméréssel és néhány hold földdel.

A belső kocsma 1872-iki october 1-től fogva szinte több évekre, — bor-, sör- és pálinkaméréssel, s néhány hold földdel.

Bánatpénz 1/4 évi haszonbér.

A bér 1/4 évenként előre fizetendő.

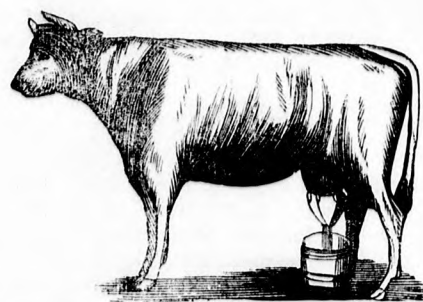
Bérbevenni szándékozók felkértenek írásbeli ajánlataikat Vaálba az uradalmi tiszthez

f. évi augustus 15-ik napjáig

beküldeni, hol egyéb körülmények és feltételekről bővebb értesítés adatik.

V a á l, július 6-án 1872.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Uj hasznos és czélszerű találmány a délamerikai tehénfejő-gép
 (magánfejő)

ára 7 frt. ostr. ért.

A délamerikai tehénfejő-gép részvény-társulat kizárólagos vezérügynöke Magyarország részére

Ehrlich J.,

Bécs, II. Praterstrasse 26.

Markus Simon

lakatos mester urnak Székesfehérvárott.

Az öntől szerzett „amerikai tehénfejő-géppel” 2 egymásutáni napon (az esteli fejésnél) jelenlétemben kísérletet tétetvön, meggyőződtem, hogy a géppeli fejés bevégezte s a gép eltávolítása után a tőgyekben semmi tej sem találtatott, s igen nagy érdekeltséggel fogok azzal további kísérleteket is tétetni. Együttal megengedem önnek, hogy ezen értesítésemet nyilvánosságra hozhassa. — Sz.-Fejérvárott, jul. 25-én 1872.

Horhy Antalné.

Székesfehérvári kereskedelmi bank.

A hiteltulajdonos-egylet f. évi június hó 2-án tartott közgyűlésének határozata folytán a legnagyobb hitelösszeg 6000 frtra felemeltetvén, a hitel jelenleg 200 frttól kezdve egészen 6000 forintnyi összegig engedélyeztetik.

A hitelegyletbe való fölvétel iránti jelentkezések a rendes hivatalos órákban a bank helyiségeiben elfogadtnak.

Székesfehérvári kereskedelmi bank.

Dem

Liebig'schen Kumys-Extract

von der Wiener Medicinalbehrde als Heilmittel anerkannt und von der Krafauer Gelehrten-Gesellschaft besonders empfohlen, gebührt nach dem übereinstimmenden Gutachten der medicinischen Facultäten der erste Rang in der Reihe aller bis jetzt gegen die Lungenschwindsucht gefannten und angewendeten Mittel. Derselbe heilt rasch und sicher: **Lungensucht** (selbst im vorgerückten Stadium), **Tuberculose** (Symptome: Bluthusten, heftiges Fieber, Athemnoth), **Magen-, Darm- und Bronchialearrh.** **Anämie** (Blutarmuth) in Folge anhaltender Krankheiten u. fortgesetzten Mercurtalgebrauches, **Chlorosis** (Bleichsucht), **Asthma, Abzehrung, Rückenmarksdarre, Hysterie und Nervenschwäche.**

Pro Flacon 1 fl. öst. W. Fisten von 4 Flaconen ab bis zu jedem Quantum. Der Versandt nach außerhalb erfolgt durch die General-Depots

der Kumys-Heil-Anstalten

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Bisher ohne erfolg — mit Medizin — behandelte Patienten mögen vertrauensvoll mit dem Liebig'schem Extract einen letzten Versuch machen.

ROTHSCHILD & COMP.

Eladása, vétele avagy feleserélése minden létező állampapírok, kötelezők, sorajjegyek, vasuti-, bank- és iparrészvényeknek.

Beváltása a szelvényeknek, megbízások a börzére készpénzfizetés avagy 10 pre. előleg mellett kivitetnek.

Mindennemű sorsjegyek havi részletfizetés mellett 5 frttól fölfelé eladatnak.

Opernring 21,

WIEN.

20-ik rész

minden huzásra érvényes további utánfizetés nélkül

Cs. kir. austr. állam-sorsjegy 1839. 10 frt.
 Cs. kir. austr. állam-sorsjegy 1860. 8 frt.
 Cs. kir. austr. állam-sorsjegy 1864. 8 frt.
 Magyar-sorsjegy 1870. 7 frt.
 Török vasuti-sorsjegy 1870.
 (36 huzásra érvényes) 4 frt.

Igérvények Promessen

uj mód szerint,

legelőnyösebb mindenkinek, ki örömmel szerencsésjét olesón keresi, általunk kiadandó, igérvények következő sorsjegyekre játszanak:

400 frtos török sorsjegy, főnyeremény 600,000 frank aranyban 30 huzásra 5 frt. o. é.

100 frtos magyar díj-sorsjegy, főnyeremény 200,000 frt. 20 huzásra 6 frt. o. é.

20 talléros braunschweigi, főnyeremény 40,000 tallér 30 huzásra 2 frt.

Insbruck városi, főnyeremény 30,000 20 huzásra 1 frt. 50 kr. o. é.

Nyeremények huzás után nálunk azonnal kifizetnek.

Hechinger és társa,

bank- és váltó-üzlete Bécsben.

Sz.-Fejérvárott, kaphatók Dann D. kereskedésében.

Promessen
 neuester Art

am vortheilhaftesten für Jedermann und der gerne sein Glück billig versuchen will, sind jedenfalls, die von uns herausgegebenen, mit welchen man auf

Kais. Türken 400 Fres Los, Haupttreffer 600,000 Fres in Gold in 30 Ziehungen für nur D. W. fl. 5.

Königl. Ungar. 100 fl. Los, Haupttreffer D. W. fl. 200,000 in 20 Ziehungen für nur D. W. fl. 6.

Herz. Braunschw. 20 Thlr. Los, Haupttreffer 40,000 Thlr. in 30 Ziehungen für nur D. W. fl. 2.

Stadt Insbrucker Los, Haupttreffer fl. 30,000 in 20 Ziehungen für nur D. W. fl. 1.50. spielt.

Treffer werden gleich nach der Ziehung bei uns baar ausbezahlt.

Hechinger & Comp.,

Bank- & Börsen-Haus, Wien.

Su haben bei D. Dann in Stuhlweissenburg.

Számmer Kálmánál, Sz.-Fejérvárott.